

Any acadèmic	2011-12
Assignatura	10893 - L'Observació i Fonts de Documentació
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	A
Idioma	Català

Identificació de l'assignatura

Assignatura	10893 - L'Observació i Fonts de Documentació
Crèdits	1 presencials (25 hores) 2 no presencials (50 hores) 3 totals (75 hores).
Grup	Grup 1, 1S(Campus Extens)
Període d'impartició	Primer semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professors	Horari d'atenció alumnat					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx
Maria Antonia Riera Jaume maria.riera@uib.es	14:00h	15:00h	Dilluns	01/09/2011	20/07/2012	Guillem Cifre-A 107
Jaume Sureda Negre jaume.sureda@uib.es	No hi ha sessions definides					

Titulacions on s'imparteix l'assignatura

Titulació	Caràcter	Curs	Estudis
Màster Universitari de Primera Infància: Perspectives i Línies d'Intervenció	Postgrau		Postgrau

Contextualització

Aquest mòdul desenvolupa continguts que capacitin l'alumnat per dissenyar i desenvolupar projectes de recerca relacionats amb la temàtica del Màster. Es donaran a conèixer els principals mètodes i dissenys d'investigació tant des d'una perspectiva qualitativa com des d'un enfocament experimental així com conèixer diferents tècniques de recollida i anàlisi de dades.

Per altra banda es capacitarà l'alumnat per tal que sigui capaç de localitzar i gestionar de forma adequada documents bibliogràfics.

Requisits

Competències

Any acadèmic	2011-12
Assignatura	10893 - L'Observació i Fonts de Documentació
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	A
Idioma	Català

Específiques

1. CE9: Buscar i analitzar informació i documentació, emprant diferents fonts documentals i integrant-les coherentment.
2. CE10: Aplicar la metodologia observacional a l'estudi de la primera infància.
3. CE12: Dissenyar i adaptar instruments d'observació i avaluació en l'àmbit de la primera infància.

Genèriques

1. CE6: Conèixer els últims avenços en investigació qualitativa i quantitativa en el camp de les ciències socials, en general, i, més específicament, de les investigacions més recents sobre aspectes relacionats amb la primera infància des dels diferents àmbits (social, salut i educatiu).
2. CE7: Ser capaços de dissenyar i desenvolupar projectes d'investigació sobre algun aspecte o problema relacionat amb la primera infància que integri, si cal, procediments de recollida i anàlisi de dades qualitatives i quantitatives.
3. CE8: Formular problemes d'investigació a partir del coneixement disciplinar i professional, realitzant dissenys d'investigació apropiats als problemes formulats.

Continguts

Continguts temàtics

- Tema 1. La metodologia observacional aplicada a l'estudi de la primera infància
  - 1.1. La metodologia observacional aplicada a la recerca educativa
  - 1.2. Procés d'anàlisi i interpretació de les dades observacionals
  - 1.3. Microanàlisi de la interacció
  - 1.4. Escales i instruments d'observació en els contextos de primera infància
- Tema 2. Fonts de documentació per a la recerca
  - 2.1. Definir una ruta per documentar-se
  - 2.2. Localitzar tesis
  - 2.3. Localitzar documents a les grans bases de dades
  - 2.4. Localitzar a repositoris científics
  - 2.5. Localitzar articles
  - 2.6. Gestionar els documents

Metodologia docent

Els crèdits de contacte professorat-alumnat representen el 33'3% dels crèdits de les assignatures, i els crèdits de treball personal el 66'6%. Així doncs, i tenint en compte que l'assignatura és de 3 crèdits ECTS, les hores de contacte professorat-alumnat serà de 25 hores (8,3 hx 3 crèdits), repartides de la següent manera:

Any acadèmic	2011-12
Assignatura	10893 - L'Observació i Fonts de Documentació
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	A
Idioma	Català

* 4 sessions de classes presencials amb tot el grup classe, de 4 hores cadascuna (total 16 h) dedicades fonamentalment a introduir els continguts i a posar en comú les reflexions i debatre sobre elles, es combinaran amb sessions de caire més pràctic, d'aplicació dels continguts desenvolupats.

* 5 h de tutories grupals en equips reduïts (horari a acordar amb el professor/a)

* 4 h de tutories individuals, dedicades a fer un seguiment del Pla de Treball individual de cada alumna/e i del seu procés d'aprenentatge (horari a acordar amb el professor/a)

Durant les hores de treball personal de l'alumnat (50 h, que sumades a les 25 h. de contacte, equivalen a les 75 hores de l'assignatura) l'alumnat haurà de realitzar les activitats i exercicis inclosos en el Pla de Treball. Aquestes activitats inclouen, lectura d'articles, aplicació de tècniques observacionals, estudi personal, etc., complementaran els continguts introduïts en les classes presencials i treballats en les sessions de treball dirigit.

Activitats de treball presencial

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció
Classes teòriques	Lliçó magistral	Grup gran (G)	Exposició de les característiques principals de la metodologia observacional i la seva aplicació en l'àmbit professional i de la recerca. Exposició en relació a les fonts de documentació aplicada a la recerca
Classes pràctiques	Aplicació i anàlisi de tècniques d'observació	Grup gran (G)	Aplicació de tècniques i instruments per a l'observació. Anàlisi de videoregistracions (En relació al tema 2 del contingut). Anàlisi dels resultats de les cerques documentals.
Tutories ECTS	Tutorització i seguiment	Grup petit (P)	Seguiment del Pla de Treball individual de cada alumna/e i del seu procés d'aprenentatge així com del treball interdisciplinar del mòdul (horari a acordar amb el professor/a) Plantejament de l'estratègia de cerca documental.

Activitats de treball no presencial

Modalitat	Nom	Descripció
Estudi i treball autònom individual	Lectura i recerca de fonts documentals	Lectura de la documentació aportada "Fuentes de información bibliográfica a través de Internet para investigadores en educación". Desenvolupament dels exercicis d'observació proposats.
Estudi i treball autònom individual	Treball interdisciplinar del mòdul: disseny de la recerca	Elaboració d'exercicis relacionats amb el disseny d'un treball de recerca qualitativa, que conduirà al disseny complet d'un projecte de recerca de l'àrea d'interès de l'estudiant. Concretament, per superar l'assignatura s'haurà de desenvolupar amb més profunditat els apartats relacionats amb la recerca de fonts documentals i amb la justificació metodològica en el cas de preveure l'ús de la metodologia observacional en la recerca plantejada

Any acadèmic	2011-12
Assignatura	10893 - L'Observació i Fonts de Documentació
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	A
Idioma	Català

Modalitat	Nom	Descripció
Estudi i treball autònom en grup	Treballs i projectes	Aplicació de la metodologia observacional a una videogravació

Estimació del volum de treball

El volum estimat a realitzar en el procés d'ensenyament i aprenentatge de l'assignatura i per a cadascuna de les modalitats organitzatives queda reflectit tot seguit.

Modalitat	Nom	Hores	ECTS	%
Activitats de treball presencial		25	1	33.33
Classes teòriques	Lliçó magistral	8	0.32	10.67
Classes pràctiques	Aplicació i anàlisi de tècniques d'observació	8	0.32	10.67
Tutories ECTS	Tutorització i seguiment	9	0.36	12
Activitats de treball no presencial		50	2	66.67
Estudi i treball autònom individual	Lectura i recerca de fonts documentals	15	0.6	20
Estudi i treball autònom individual	Treball interdisciplinari del mòdul: disseny de la recerca	20	0.8	26.67
Estudi i treball autònom en grup	Treballs i projectes	15	0.6	20
Total		75	3	100

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Campus Extens.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Les competències establertes a l'assignatura, seran valorades de manera global dins el mòdul 2 del Màster mitjançant l'aplicació d'una sèrie de procediments d'avaluació. A la taula del present apartat es descriu per a cada procediment d'avaluació, la tipologia (recuperable: R, no recuperable: NR), els criteris d'avaluació i el seu pes en la qualificació de l'assignatura.

L'alumne obtindrà una qualificació numèrica entre 0 i 10 per a cada activitat avaluativa, la qual serà ponderada segons el seu pes, a fi d'obtenir la qualificació global de l'assignatura. Per superar l'assignatura, l'alumne ha d'obtenir un mínim de 5 punts sobre 10 mitjançant la suma ponderada de totes les activitats realitzades.

Any acadèmic	2011-12
Assignatura	10893 - L'Observació i Fonts de Documentació
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	A
Idioma	Català

Lliçó magistral

Modalitat	Classes teòriques
Tècnica	Altres procediments (No recuperable)
Descripció	Exposició de les característiques principals de la metodologia observacional i la seva aplicació en l'àmbit professional i de la recerca. Exposició en relació a les fonts de documentació aplicada a la recerca
Criteris d'avaluació	Descripció: Assistència i participació en les sessions del curs. Lectura i anàlisi de la documentació aportada. Debats a partir de les lectures i pràctiques realitzades. Criteris: 1) Assistència i participació a les sessions del curs, mínim 80% 2) Adequació de les preguntes i comentaris realitzats (argumentació de les idees, relació amb els continguts treballats, aportació d'idees i experiències professionals, plantejament de preguntes i qüestionaments que ajudin al grup a avançar)

Percentatge de la qualificació final: 20% per l'itinerari A

Aplicació i anàlisi de tècniques d'observació

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Tècniques d'observació (No recuperable)
Descripció	Aplicació de tècniques i instruments per a l'observació. Anàlisi de videoregistracions (En relació al tema 2 del contingut). Anàlisi dels resultats de les cerques documentals.
Criteris d'avaluació	Descripció: Assistència i participació a les sessions del curs. Aplicació d'un procés d'observació aplicant la videoregistració. Criteris: 1) Assistència i participació a les sessions del curs, mínim 80% 2) Gravació i transcripció d'un vídeo relacionat amb la primera infància, la durada mínima ha de ser entre 20/30' 3) Buidatge i anàlisi del contingut 4) Elaboració d'unes primeres hipòtesis interpretatives

Percentatge de la qualificació final: 30% per l'itinerari A

Tutorització i seguiment

Modalitat	Tutories ECTS
Tècnica	Tècniques d'observació (No recuperable)
Descripció	Seguiment del Pla de Treball individual de cada alumna/e i del seu procés d'aprenentatge així com del treball interdisciplinari del mòdul (horari a acordar amb el professor/a) Plantejament de l'estratègia de cerca documental.
Criteris d'avaluació	Descripció: Es pretèn que en aquestes tutories presencials, el tutor orienti de manera efectiva a l'alumne en tots els aspectes que siguin necessaris per a garantir el bon desenvolupament del treball. Criteris: El professor avaluarà durant les tutories el treball que vagi realitzant l'alumne

Percentatge de la qualificació final: 10% per l'itinerari A

Any acadèmic	2011-12
Assignatura	10893 - L'Observació i Fonts de Documentació
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	A
Idioma	Català

Treball interdisciplinari del mòdul: disseny de la recerca

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Treballs i projectes (Recuperable)
Descripció	Elaboració d'exercicis relacionats amb el disseny d'un treball de recerca qualitativa, que conduirà al disseny complet d'un projecte de recerca de l'àrea d'interès de l'estudiant. Concretament, per superar l'assignatura s'haurà de desenvolupar amb més profunditat els apartats relacionats amb la recerca de fonts documentals i amb la justificació metodològica en el cas de preveure l'ús de la metodologia observacional en la recerca plantejada
Criteris d'avaluació	<p>Elaboració, exposició i defensa individual d'exercicis relacionats amb el disseny d'un treball de recerca qualitativa, que conduirà al disseny complet d'un projecte de recerca de l'àrea d'interès de l'estudiant.</p> <p>Concretament per superar l'assignatura d'Observació i Documentació, s'haurà de desenvolupar amb més profunditat els apartats relacionats amb la recerca de fonts documentals i amb la justificació metodològica en el cas de preveure l'ús de la metodologia observacional en la recerca plantejada. Els alumnes que plantegin en el disseny una altra perspectiva metodològica que no sigui l'observacional aportaran un treball específic d'anàlisi observacional</p> <p>Criteris:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Importància i rellevància de les fonts consultades en el disseny de la recerca 2) Credibilitat i argumentació de la selecció feta 3) Justificació del disseny metodològic de la recerca observacional 4) Coherència de la proposta metodològica plantejada amb el problema de la investigació

Percentatge de la qualificació final: 40% per l'itinerari A

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Bibliografia bàsica

SUREDA, J.; COMAS, R.; OLIVER, M.; GUERRERO, R (2010). Fuentes de información bibliográfica a través de Internet para investigadores en educación. Palma; Redinet.

Bibliografia complementària

- ANGUERA, M. T. (1999). Observación en la escuela: aplicaciones. Barcelona: Universitat de Barcelona.
- ANGUERA, M.T. (1982). Metodología de la observación en las ciencias humanas. Madrid: Cátedra.
- ANGUERA, M.T. (ed) (1993) Metodología observacional en la investigación psicológica. Vol. I. Barcelona: PPU
- BAKEMAN,R; GOTTMAN, J. M. (1989). Observación de la interacción: introducción al análisis secuencial. Madrid: Morata.
- BARDIN, L. (1986). El análisis de contenido. Madrid: Akal.
- BARTOLOME, M.; ANGUERA, M.T. (Coords.) (1990). La investigación cooperativa: vía para la innovación en la universidad. Barcelona: P.P.U.
- CABANELLAS, I. et al. (2007). Ritmos infantiles. Barcelona: Octaedro
- DE KETELE, J.M. (1984). Observar para educar. Madrid: Aprendizaje-Visor.
- EISNER, E. W. (1998). El ojo ilustrado. Indagación cualitativa y mejora de la práctica educativa. Barcelona: Paidós Educador.
- FLICK, U. (2007) 2ª ed. Introducción a la investigación cualitativa. Madrid: Morata
- GIL FLORES . Cap. VIII- Observación en Metodología de la investigación cualitativa. Ed. Aljibe

---

Any acadèmic	2011-12
Assignatura	10893 - L'Observació i Fonts de Documentació
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	A
Idioma	Català

- GIL FLORES, J. (1994). Análisis de datos cualitativos. Aplicaciones a la investigación educativa. Barcelona: PPU.
- LOSADA, J.L.; (2003) Metodología observacional. En Métodos de investigación en Ciencias Humanas y Sociales. Ed. Thomson
- PÉREZ SERRANO, G. (1994). Investigación cualitativa. Retos e interrogantes. II. Técnicas y análisis de datos. Madrid: La Muralla.
- POSTIC, M.; DE KETELE, J.M. (1992). Observar las situaciones educativas. Madrid: Narcea.
- ROSE, G. (2007). Visual Methodologies. London: Sage.
- RUIZ OLABUÉNAGA, J. I. (1999) Cap. 6 Anàlisi de contenido en Metodologia de la investigación cualitativa. 2ª ed. Universidad de Deusto
- RUIZ OLABUÉNAGA, J. I. (1999) Cap.4. La observación en Metodologia de la investigación cualitativa. 2ª ed. Universidad de Deusto
- RUIZ, J.I. (1999). Metodología de la investigación cualitativa. Bilbao: Universidad de Deusto.
- SANMARTIN, R. (2003). Observar, escuchar, comparar, escribir. La pràctica de la investigación cualitativa. Barcelona: Ariel Antropología
- STAMBAK, M. Et al.(1997). Los bebés entre ellos . Barcelona: Gedisa.
- TAYLOR, S.; BOGDAN, R. (1987). Introducción a los métodos cualitativos de investigación. Buenos Aires: Paidós.
- VAYER, P; RONCIN, C. (1990). L'observation des jeunes enfants. París: ESF.
- WITTROCK, M.C. (Ed.) (1989). La investigación de la enseñanza II. Métodos cualitativos y de observación (pp. 195-301). Barcelona: Paidós/MEC.
- ZIMMERMANN, D. (1987). Observación y comunicación no verbal en la Escuela Infantil. Madrid: M.E.C.-Morata.

Altres recursos
